Mihail Sadoveanu, Marele Maestru al Francmasoneriei Române

de Florian Saiu | 27 Noi 2025 • 07:15

În 5 noiembrie 1880 vedea lumina zilei, la Pașcani, în inima Moldovei, Mihail Sadoveanu. Avea să devină cel mai longeviv și mai înzestrat povestitor al românilor. A murit în 19 octombrie 1961, la București, după cinci decenii de scriitură neîntreruptă.

dată toamna, tema Sadoveanu nu s-a tocit. Dimpotrivă. Strălucește în zeci de fațete, toate ofertante, tentante, abordabile, suculente. Despre Sadoveanu francmasonul, de pildă, s-a scris puțin, prea puțin parcă. Este și motivul pentru care astăzi vom aborda, cu sprijinul criticului literar Ion Simuț, acest misterios subiect. „E greu de bănuit - afirmă filologul citat (Vămile posterității. Secvențe de istorie literară, Editura Academiei Române, 2012) - că Mihail Sadoveanu a avut o destul de agitată viață secretă, mai agitate decât viața publică, aceasta din urmă mai bine cunoscută printr-o activitate literară notorie, de o productivitate inegalabilă, dar și printr-o prezență academică îndelungată (Sadoveanu a fost primit în Academia Română în 1921, ca membru titular, după ce fusese membru corespondent din 1916, adică de la vârsta de 36 de ani). Pe deasupra, pactul politic cu regimul comunist i-a adus, din 1948 și până la moarte, onoruri publice de mare vizibilitate. Există însă în biografia sa și o dimensiune ocultă, inaccesibilă profanilor, închisă sub pecetea discreției”.

Interzis

Iarnă, gheață, golf și piețe - lecții din tablourile lui Avercamp
Ionuț Bălan

Justiția la răscruce: între altarul dreptății și sanctuarul privilegiilor
Ciprian Demeter

Colonii și libertăți: cum prosperă unele și altele se blochează
Ionuț Bălan

posibil a fi probate prin documente ce nu se află la îndemâna tuturor". Evident! Și totuși... „Despre participarea lui Mihail Sadoveanu la francmasoneria interbelică românească se vorbește mai mult prin aproximări, cu simplificări de informații culese nu întotdeauna din surse autorizate și credibile. O altă categorie de comentarii provine din rândul criticilor speculativi, iubitori de mistere sau ritualuri și pasionați de enigme ori inițieri obscure, ascunse în textele prozatorului. În toată perioada comunistă, francmasoneria a fost un subiect interzis. Îmi amintesc că, pe vremea când eram redactor la «Echinox», am făcut o anchetă printre istoricii literari despre actualitatea operei sadoveniene, sub titlul Fenomenul Sadoveanu, începută în numărul 2 din 1977".

Gheață spartă

Și? „Mi-a trimis un răspuns și Savin Bratu, care avea să moară la cutremurul din 4 martie 1977. Un paragraf din textul său critic a fost cenzurat de Direcția Presei, pentru că referea, aluziv, la ecourile francmasoneriei în proza sadoveniană, adică, în mod special, la Creanga de aur (1933). Ca student și istoric literar în formare nu știam nimic despre

în biblioteci sau oriunde altundeva. Niciuna dintre numeroasele cărți și niciunul dintre și mai numeroasele articole publicate despre Mihail Sadoveanu în toată perioada comunistă nu pomenesc, măcar în treacăt, acest subiect. Am recuperat după 1990, din arhiva mea, fragmentul cenzurat din răspunsul lui Savin Bratu și am scris primul articol postdecembrist pe această temă, Sadoveanu francmason, chiar cu acest titlu, în numărul 16 din 18 aprilie 1991 al «României literare»”.

O carte revelatoare

Ce cuprindea (interesant) articolul? Din nou criticul Ion Simuț: „Problema francmasoneriei lui Sadoveanu cuprinde două aspecte: unul de istorie literară, necesitând lămurirea secvenței biografice pro-masonice a scriitorului, și altul de hermeneutică, însemnând interpretarea prozei prin prisma acestei înrâuriri. Curios este că, până de curând, s-a făcut mai mult în al doilea sens, vizând interpretarea operei, decât în primul, privitor la biografia sadoveniană. Iată de ce a fost salutară apariția volumului Mihail Sadoveanu mason, semnat de Horia Nestorescu-Bălcești și apărut în 2007 sub patronajul Centrului

Nestorescu-Bălcești aduce toate precizările necesare într-un subiect atât de tentant, dar atât de rău cunoscut: biografia masonică a lui Sadoveanu”.

Inițiere la Iași, cu Păstorel

Concret (potrivit informațiilor furnizate de Horia Nestorescu-Bălcești): „Sadoveanu își datorează inițierea lui Grigore Ghica, foarte bun prieten, constituită la Iași, avându-l alături, printre alții, pe scriitorii Mihai Codreanu și Păstorel Teodoreanu. În anii 1928-1929 devine Mare Maestru al Marii Loji Naționale din România. Parcurge într-un interval foarte scurt ierarhia internă: într-un singur an, din februarie până în martie 1929, trece de la gradul 18 la gradul 33 și devine membru activ al Supremului Consiliu de Grad 33 și Ultim al Ritului Scoțian Antic și Acceptat din România. Sadoveanu devine o

București și la semicentenarul fondării Marii Loji Naționale. Un moment crucial în evoluția lui ca autoritate masonică influentă îl constituie anii 1929-1932”.

Bătălii, orgolii, scindări

Ce s-a întâmplat în acest interval? „Funcționa nefast concurența dintre (gruparea) Marele Orient al României (MOR) și Marea Lojă Națională a României (MLNR). După Unirea din 1918, lojile transilvănene, ce fuseseră în obediența Mari Loji Simbolice din Ungaria, stau în expectativă, până în 1929, când trec de partea MOR, fără a se realiza însă o adevărată conclucrare. În 1930, Marea Lojă Simbolică din România, cu sediul la Brașov, se federalizează cu MLNR, iar Mihail Sadoveanu devine Pro Mare Maestru al MLNR și Președinte al Federației Lojilor Simbolice Scoțiene. Scriitorul se află la începutul unei politici de unificare a francmasoneriei din România, proces complicat în care se cheltuiesc multe energii și se nasc adversități. În 1930, MLNR este

celor două mari loji tradiționale din România: MLNR și MOR. Se pregătesc un Convent și o Constituție comună. Noua Constituție va fi adoptată și promulgată la 3 decembrie 1932 de către Pro Marele Maestru Mihail Sadoveanu. Prin ea se statuează că MLNR este «o putere masonică suverană, independentă, autonomă și singura în drept a conduce și a administra Lojile cuprinzând cele trei grade simbolice». Marile Loji care s-au federalizat anterior primesc denumirea de «rituri», ceea ce va trezi nemulțumiri”.

La cuțite cu principele (mare) mason George Valentin Bibescu

Detaliat: „Se iscă un conflict între Sadoveanu, ca Președinte al Federației Lojilor de Rit Scoțian Antic și Acceptat din cadrul MLNR, și principele George Valentin Bibescu ca Mare Maestru al MLNR. Ca urmare a acestui conflict, în care este implicat și Jean Pangal, Suveranul Mare Comandor, MLNR se divide. Federalizarea aduce prejudicii, iar Federația Francmasoneriei Române Unite, ratificată la 15 aprilie 1934, o duce din dispută în dispută. Efortul de armonizare a părților, făcut de Mihail Sadoveanu, nu are efectul

de a da o «îndrumare națională» unitară tuturor variantelor de francmasonerii se lovește de orgolii, provoacă sciziuni și regrupări, până în februarie 1937, când toate organizațiile politice, masonice sau de orice fel sunt suspendate de către guvern, pregătindu-se dictatura regală. Dar Mihail Sadoveanu a avut aproximativ trei ani (1934-1937) satisfacția de a conduce, ca Mare Maestru Federal, Francmasoneria Română Unită, deținând în continuare și demnitatea de mare maestru al MLNR".

Arderea în efigie

Ritm în creștere: „Însă disidențele au fost multe, destule loji rămânând în afara obedienței față de Federație și chiar înverșunându-se împotriva lui Sadoveanu. O parte din MLNR, sub conducerea principelui George Valentin Bibescu, nu intră în

de către conservatorii neobedienți Federației. Cu toată filosofia păcii universale, a interesului abstract și a nonviolenței pe care o propagă, viața masonică la care Sadoveanu participă cu atâta ardoare este departe de a fi pașnică sau lipsită de patimi personale. Dincolo de aceste ciocniri nu o dată violente între liderii masoneriei românești, încercând să se anuleze reciproc sau să se (in)subordoneze unii altora, Mihail Sadoveanu a încercat să promoveze public principiile adevărate, curate, idealiste ale masoneriei. Ziarul «Adevărul» din 9 iulie 1933 reproduce opinia lui Sadoveanu cu privire la «purificarea masoneriei»: «Datoria Maeștrilor conștienți este să ridice instituția cătră noblețea ei firească, nu s-o adapteze la practicile locale și s-o ofilească, făcând din ea o parodie»”.

Cel mai prețios element al unei națiuni

De remarcat că doar o masonerie „purificată” putea aspira să „purifice” societatea românească. Are cuvântul maestrul Sadoveanu: „Masoneria ar avea, prin urmare, în primul plan rolul de disciplinare și de înfrânare a individului, de înnobilare, de sfințire a inteligențelor. Nu ne

pentru a valorifica tot ce avem. Legile se calcă, bunul plac, hatârul și interesul personal sunt motorul secret al vieții de toate zilele. Ne trebuiesc oameni! Acesta este elementul cel mai prețios în viața unei națiuni. Nu bani, nu legi, ci oameni în adevăratul înțeles al cuvântului”. Ce bine se potrivesc cuvintele lui Sadoveanu (și) cu vremurile pe care le trăim noi astăzi!

Creanga de aur

„Crezul masonic sadovenian - remarca Ion Simuț - și-a rezumat esența în patru principii inalienabile: credința în Dumnezeu, devotament față de Patrie și Rege, respectul familiei și al legilor țării, preocupări de ordin național. Pe lângă acestea există nuanțe și variații, în jurul idealului de emancipare a inteligenței și de construcție a unei personalități libere. Alte valori masonice adesea invocate sunt spiritualismul, munca, toleranța, onoarea, disciplina, legalitatea, științele și artele, pacea, tradiția națională. Sunt valori generale, colective, universale, dar dincolo de ele există o accepție strict individuală a masoneriei. Într-un interviu publicat în «Adevărul» din 16 iulie 1933, De vorbă cu Mihail Sadoveanu despre Masonerie și ultimul său roman, scriitorul

masoneriei: «Nu se poate răspunde la întrebările cu caracter personal și inițiatic. Cum înțeleg eu Dumnezeirea și nemurirea sufletului, problemele vieții și morții, destinul meu, scopul vieții, noblețea progresivă a speciei, toate acestea alcătuiesc acel domeniu al esoterismului în care fiecare individ, cu sufletul și conștiința sa, alcătuiește o lume aparte și o problemă. În lumina unor asemenea preocupări intime, care sunt aproape intransmisibile, am scris ultima mea carte menită să apară la toamnă. E un roman cu titlul: Creanga de aur»”.

145 de ani s-au împlinit în 5 noiembrie 2025 de la nașterea lui Mihail Sadoveanu.

„Rostul nostru este să mergem armonios în direcția fatalității divine care ne pretinde tot mai multă noblețǎ”, Mihail Sadoveanu, povestitor

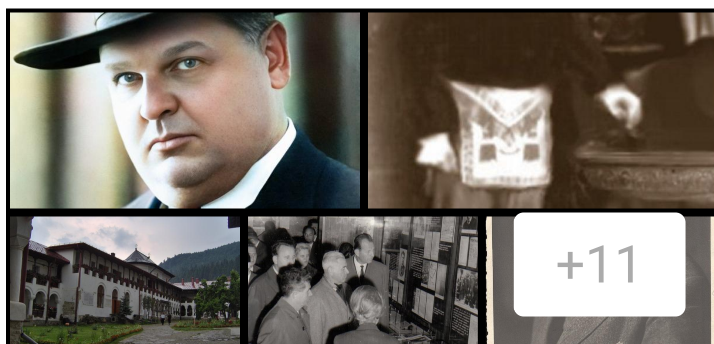
„Există în biografia lui Mihail Sadoveanu și o dimensiune ocultă, inaccesibilă profanilor,

1921 este anul în care Sadoveanu a fost ales membru al Academiei Române.

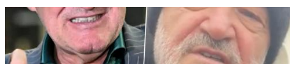
1928 este anul în care Mihail Sadoveanu devine Mare Maestru al Marii Loji Naționale Masonice din România.

„Crezul masonic sadovenian și-a rezumat esența în patru principii inalienabile: credința în Dumnezeu, devotament față de Patrie și Rege, respectul familiei și al legilor țării, preocupări de ordin național”, Ion Simuț, critic literar

„Masoneria ar avea, prin urmare, în primul plan rolul de disciplinare și de înfrânare a individului, de înnobilare, de sfințire a inteligențelor”, Mihail Sadoveanu, Mare Maestru al Francmasoneriei Române Unite

››› Vezi galeria foto ‹‹‹

Momentul a devenit viral pe internet

Subiecte în articol: mihail sadoveanu maestru francmasonerie

Urmăriți Jurnalul și pe Google News

WEBCAM LIVE ROMÂNIA

ANTENA 3 **O străină i-a trimis un mesaj pe Facebook. A fost începutul unui coșmar care l-a costat 280.000 de dolari**

ANTENA 3 **Un cuplu din Texas a cumpărat un conac dărăpănat în Italia cu 160.000 de dolari, fără să-l vadă înainte. Renovarea i-a surprins complet**

ANTENA 3 **Cine sunt Lupii Tricolori și de ce nu îl plac pe Georgescu. Incidentul de la Alba și profilul unui grup care „își ia tricolorul înapoi”**

ANTENA 1 **Cine e femeia cu pălărie galbenă care a atras toate privirile la parada de 1 decembrie 2025. Toți ochii au fost îndreptați spre ea**

STIRILEKANALD.RO **Anunț foarte important pentru români! E știrea momentului**

PRESSALERT.RO **SCANDALOS Incompetența administrației Fritz a dus la pierderea unei finanțări europene de patru milioane de euro pentru Spitalul de Copii „Louis Țurcanu” UPDATE Reacția lui Fritz și replica directorului Ovidiu Adam**